

BLOED- LINK

Beste docent,

Wij kijken ernaar uit u en uw leerlingen binnenkort te ontvangen bij *Bloedlink*, de nieuwste voorstelling van NTjong. Met het educatieve programma bereidt u (samen met uw collega's) het voorstellingsbezoek van de leerlingen voor.

Over de voorstelling

In een probleemklas heeft een docent haar leerlingen totaal niet in de hand, tot ze een pistool vindt in één van de schooltassen. Ze gijzelt haar leerlingen, zet de verhoudingen op scherp en begint een manipulatief spel. Eindelijk is het stil in de klas. De leerlingen en docent komen tegenover elkaar te staan – maar ook onderling broeit het – in heftige discussies over afkomst en gedrag, over afwijzing en erkenning, over wat nou eigenlijk echt belangrijk is in je leven.

Bloedlink is de nieuwe voorstelling in een muzikale en energieke Coming of Age-reeks voor jongeren. Verhalen over kantelpunten, grote gebeurtenissen die je horizon verbreden en die je dwingen om stelling te nemen.

Over het educatieprogramma

Het educatieprogramma bij *Bloedlink* richt zich op de vaksecties:

- CKV/Kunst Algemeen
- Drama (onder- en bovenbouw)
- Natuurkunde
- Lichamelijke opvoeding
- Maatschappijleer (bovenbouw) of de mentorles (onderbouw)

Wij vragen u het voorstellingsbezoek voor te bereiden door minimaal één van de lessen te doen. De tijdsinvestering is 50 minuten. U beslist; hoeveel tijd u wilt investeren, met hoeveel van de aangeboden lesbrieven u aan het werk gaat en in welke vaksecties.

We vragen u één les te doen ter voorbereiding, maar de lessen kunnen ook na en zelfs los van de voorstelling gegeven worden. U kunt het programma inzetten als projectonderwijs voor een breder perspectief op het thema en een stevigere inbedding van theaterbezoek.

Thema: Druk

De lesbrieven zijn allemaal ontworpen rondom het begrip 'druk'. Bij elk vak wordt dit begrip op een andere manier benaderd. U onderzoekt de thema's van het stuk uitgaand van het vak dat u doceert. De manier waarop u deze lesbrieven behandelt, verschilt per docent en is afhankelijk van uw tijd en het niveau van uw leerlingen. Voelt u zich vrij om zelf de juiste afstemming te maken en eventuele aanpassing te doen.

Na afloop van de voorstelling vindt er een nagesprek plaats in de zaal (ongeveer 20 min.). Dit is onderdeel van het educatieprogramma. Laat dit uw leerlingen vooraf weten.

Workshop bij de voorstelling

U kunt ook een workshop afnemen. Deze vindt in principe plaats na de voorstelling, maar is ook mogelijk voorafgaand aan de voorstelling als u daar de voorkeur aan geeft. In deze workshop ligt de nadruk niet op acteren, maar op theateraal onderzoek. In de workshop, in de vorm van een detectivespel, wordt een situatie die dreigt te ontploffen van alle kanten benaderd. Er wordt gekeken naar wat de escalatie heeft veroorzaakt. Was dit onvermijdelijk? Wat was jouw rol in het geheel? Had jouw puzzelstuk ervoor kunnen zorgen dat het anders zou zijn verlopen? NTjong probeert samen met jongeren psychologische en maatschappelijke systemen bloot te leggen.

Heeft u naar aanleiding van het lezen van deze lesbrief nog vragen of wilt u de workshop boeken? Neem dan contact op met Dimpna van Kempfen: dimpnavankempfen@hnt.nl of 070 31 81 498.

INLEIDING

In de voorstelling komt er behoorlijk wat spanning te staan op de verhoudingen in de klas. Zowel tussen de docent en de leerlingen, als tussen de leerlingen onderling. In de aankomende les(sen) onderzoeken we de klas als 'mini-maatschappij'. Hierin vindt in het klein plaats wat 'buiten' in het groot gebeurt. Grote onderwerpen worden door regisseur Casper Vandeputte in de setting van een klaslokaal besproken.

In de eerste les concentreren we ons op de verhoudingen tussen docent en leerlingen. In de tweede, verdiepende, les maken we een koppeling naar de maatschappij buiten de schoolmuren.

NB: De lesbrieft maatschappijleer, die u nu voor zich hebt, bestaat uit 2 lessen. Waarbij de 2e les dient als verdieping op de 1e les. U kunt er ook voor kiezen om alleen les 1 te behandelen.

LES 1

HET LEVEN IS EEN GEBRUIKS-AANWIJZING

Benodigheden

- Een smartboard of scherm voor het afspelen van beeldmateriaal
- *Scène Entre les murs*
- *Bijlage 1* uitgeprint voor alle leerlingen
- *Bijlage 2* 6x uitgeprint

OPDRACHT 1 SCÈNE UIT ENTRE LES MURS

10 MINUTEN

Samen met de klas kijkt u naar een scène uit de bekende Franse film *Entre les murs*. De film en ook specifiek deze scène is één van de inspiratiebronnen voor het maken van *Bloedlink*. Het is een film over een jonge docent Frans, die zich afspeelt binnen de muren van een school in de buitenwijken van Parijs. Centraal thema in de film is de relatie tussen docent en leerlingen. In de scène die u gaat kijken wordt deze relatie flink op de proef gesteld. De docent verliest zijn geduld met twee leerlingen uit zijn klas en schiet uit zijn slof. In de situatie die daardoor ontstaat, loopt niet alles zoals het hoort. Hetgeen grote gevolgen heeft voor één van de leerlingen.

Na het kijken van de scène analyseert u met de leerlingen wat ze gezien hebben. Wat gebeurde er? Waar ging er volgens hen mis? Is het een opeenstapeling van gebeurtenissen of is het één actie die de vlam in de pan doet slaan? Besteed bij het bespreken aandacht aan de volgende vier punten:

- Lichaam
- Stem
- Handeling
- Taalgebruik

Deze vier begrippen komt u later in de les weer tegen. Tijdens de analyse kunt u in steekwoorden de antwoorden van leerlingen op het (digi-)bord schrijven. Dit kan de leerlingen in de vervolgoopdrachten helpen.

OPDRACHT 2 ZELF PROBEREN

10 MINUTEN

Deel de tekst uit *bijlage 1* uit. Dit is de tekst die in de scène

---

van opdracht 1 gespeeld wordt. De tekst die de leerlingen uitgedeeld krijgen is licht aangepast, zo zijn er 4 leerlingen en 1 leraar zodat ze in hun groepjes met de tekst aan de slag kunnen.

Verdeel de leerlingen in groepjes van 5. Leg de leerlingen uit dat ze met elkaar gaan overleggen over wat er moet veranderen om deze situatie niet te laten escaleren. De situatie in de scène blijft dus hetzelfde. De leerlingen gaan onderzoeken of door veranderingen te maken in lichaam, stem, handeling en taalgebruik, het gesprek beter zal verlopen. Deze aanpassingen kunnen ze noteren op het blaadje waar de scène op staat.

OPDRACHT 3 TESTEN

5 MINUTEN

U kiest één groepje uit de klas uit, die hun tekst met de aanpassingen 'speelt'. Na afloop van het spelen mogen de andere groepjes reageren. Waren er nieuwe inzichten? Hebben andere groepjes nog tips die ze hadden opgeschreven of naar aanleiding van wat ze hebben gezien die genoemd moeten worden? U begeleidt de leerlingen in hun zoektocht naar wat er zou werken om de situatie te de-escaleren.

OPDRACHT 4 HANDLEIDING SCHRIJVEN

10 MINUTEN

Na alle bevindingen die zijn gedaan in de vorige opdrachten geeft u de groepjes de opdracht om na te denken over de relatie tussen docent en leerling. Deze staat regelmatig op scherp binnen de klassensetting of het schoolsysteem. Vraag de leerlingen om te onderzoeken of zij een handleiding zouden kunnen schrijven waar beide partijen zich aan moeten houden.

In *bijlage 2* vindt u het format voor de handleiding. Geef ieder groepje dit format.

Leg de leerlingen uit dat zij een handleiding gaan schrijven die bestaat uit 5 regels waar beide partijen zich aan moeten houden.

- Eén regel gaat over het inzetten van het lichaam.
- Eén regel gaat over stemgebruik.
- Eén regel over het handelen in de klas
- Eén regel gaat over taalgebruik.
- Ook bedenken ze nog één regel over een punt dat het groepje zelf heel belangrijk vindt.

Voorbeeld van regels

In deze klas mogen zowel leraar als leerling hun stem niet verheffen tegen elkaar. In deze klas mogen de leraar en leer-

ling elkaar alleen aanspreken via hun 'echte' naam. Dus geen bijnamen, jongens, meisjes, tutjes, gasten etc.

OPDRACHT 5 AFRONDING

2 OPTIES

Voor het afronden van de les zijn er twee mogelijkheden. Optie 1 kiest u als u niet van plan bent les 2 te doen. Optie 2 kiest u als u van plan bent les 2 te doen of te weinig tijd hebt om optie 1 te doen. In optie 2 kunt u tijd winnen door het bespreken van de handleidingen bondig te houden. Als u ervoor kiest om de tweede les te doen, bewaar dan de geschreven handleidingen zorgvuldig, deze heeft u nodig in de volgende les.

Optie 1

Klassikale handleiding / 15 minuten

Alle handleidingen moeten worden teruggebracht tot 1 klassikale handleiding. Het doel van deze opdracht is dat de klas in gesprek gaat over de door hen bedachte regels. Wat vinden ze écht belangrijk? De uiteindelijke handleiding wordt voorgelezen ter afronding van de les. Is iedereen het ermee eens?

Optie 2

Het gesprek / 10-15 minuten

De leerlingen lezen ter afronding per groepje hun bedachte regels voor. Ze mogen kort op elkaars handleidingen reageren. Ter afsluiting van de les voert u een kort filosofisch gesprek (enkele tips voor het leiden van dit gesprek vindt u in *bijlage 3*) naar aanleiding van de vraag:

- Krijg je of verdien je respect?

LES 2

HET LEVEN IS EEN GEBRUIKS- AANWIJZING DEEL #2

Benodigheden

- Een smartboard of scherm voor het afspelen van beeldmateriaal
- Videomontage
- Geschreven handleidingen van de leerlingen uit de vorige les
- **Bijlage 2** opnieuw uitgeprint in aantal groepjes opdracht 2
- **Bijlage 4** uitgeprint; voor ieder groepje een dialoog

Deze les is een verdieping van de vorige les. Hierin zoeken we de connectie tussen de mini-maatschappij in de klas en de maatschappij in de grote buitenwereld. We stappen uit het klaslokaal en gaan met onze handleidingen kijken naar situaties buiten de schoolmuren. Is de handleiding daar ook op toepasbaar? Of moeten de handleidingen worden aangepast?

OPDRACHT 1 VIDEO

10 MINUTEN

Begin deze les met het bekijken van *dit filmpje*.

In het filmpje ziet u een aantal gesprekken die spaak lopen. Het zijn uiteenlopende situaties, maar wat de situaties gemeen hebben is dat het allemaal mensen in conflict zijn. Men is bezig elkaar te overtuigen in plaats van te luisteren en communiceren.

- Analyseer na het kijken van het filmpje met de leerlingen wat er mis gaat in de verschillende situaties. U kunt bij de analyse weer gebruik maken van lichaam, stem, handeling en taalgebruik. Het is raadzaam tijdens de analyse steekwoorden op te schrijven. Hier hebben de leerlingen iets aan bij het herzien van hun handleiding.
- Zoek met de leerlingen naar de overeenkomsten tussen de situaties in het filmpje en situaties in hun eigen leven.

OPDRACHT 2 AANPASSEN VAN DE HANDLEIDING

10 MINUTEN

In deze opdracht gaan de leerlingen in de groepjes uit les 1 hun geschreven handleidingen aanpassen naar een situatie buiten school. De groepjes gaan niet met hun eigen handleiding aan de slag, maar met de handleiding van een ander groepje. Hierdoor kijken de groepjes met een frisse blik naar de handleidingen en worden ze opnieuw getriggerd na te denken over het gevolg van een regel.

Deel naast de oude handleidingen ook een 'nieuwe' **bijlage 2** uit. Hierop kunnen de leerlingen hun nieuwe handleiding schrijven. Wanneer een groepje klaar is met opdracht 2 kunnen ze direct door naar opdracht 3.

OPDRACHT 3 DIALOGEN

10 MINUTEN

De groepjes gaan nu hun nieuwe handleidingen testen. In **bijlage 4** vindt u drie dialogen over conflicten die we vaak op tv hebben gezien. Het zijn situaties waarin mensen met totaal uiteenlopende meningen en/of achtergronden met elkaar in conflict komen. Hoe gaan ze om met deze situatie? Zoeken ze het conflict op? Willen ze de ander overtuigen van hun eigen gelijk? Of kunnen ze afstand bewaren en de ander in zijn/haar waarde laten?

Er zijn in totaal 3 dialogen. Afhankelijk van hoe groot de klas is, print u de dialogen uit en verdeelt u deze over de groepjes. De drie dialogen zijn nog niet af. Aan de hand van hun handleiding schrijven de leerlingen de dialogen af. Hoe kunnen deze mensen die zo veel van mening verschillen toch de situatie rustig laten verlopen en tot een 'goed' eind brengen?

NB: Leg de leerlingen uit dat het belangrijk voor de opdracht is dat de situatie hetzelfde blijft. Deze mensen gaan niet in één keer van mening veranderen. Toch hoeft het gesprek niet te escaleren en daar moet hun handleiding voor zorgen.

OPDRACHT 4 TESTEN EN GROUPE

5 MINUTEN

Als alle groepen de dialoog hebben aangepast en in hun eigen groep hebben getest, is het tijd voor een klassikale test. Afhankelijk van de tijd die u hebt, laat u een aantal groepjes hun dialoog hardop voordragen of, nog beter, spelen.

Inclusief aanpassingen. Vraag hen de aanwijzingen voor stem, lichaam, handeling en stemgebruik uit te voeren in plaats van voor te lezen. Vraag de leerlingen die voordragen voor de klas te komen staan.

Neem een kort moment om met de klas te reageren op wat een groepje ten gehore heeft gebracht. Hier kunt u het onderzoek naar de ultieme handleiding vast beginnen door het zoeken naar regels die goed werken en regels die minder goed werken. U hoeft dit nog niet aan te kondigen (*zie opdracht 5*) maar u kunt alvast de verbinding tussen de opdrachten opzoeken.

OPDRACHT 5 **ULTIEME HANDLEIDING**

15 MINUTEN

In deze opdracht gaat u samen met de leerlingen alle gemaakte handleidingen terugbrengen tot 1 handleiding. Doel van deze opdracht is een gesprek over de regels. Probeer de leerlingen te verleiden met elkaar in gesprek te gaan over het waarom achter een regel. Ga op zoek naar de verschillende meningen in uw klas. U leidt dit gesprek en waar nodig stelt u vragen, laat de mening van de leerling leidend zijn in het maken van de handleiding.

Het kan helpen als alle groepjes één regel die ze belangrijk vinden inbrengen. Daarna mag er gestemd worden. Welke regels vinden wij als klas dat er in de handleiding moeten komen te staan?

Rond de les af door een leerling de handleiding hardop voor te laten lezen. Zou het een document zijn dat ze op een of andere manier in de school zouden willen/kunnen uitzetten?

BIJLAGE #1

SCENE UIT ENTRE LES MURS

Leraar: Wat is jullie taak als afgevaardigden? Vertegenwoordigen jullie de klas of zijn jullie er om mij in de nesten te werken?

Leerling 1: We doen gewoon ons werk.

Leerling 2: Heftig. We brengen verslag uit.

Leraar: Tuurlijk. Die indruk had ik niet. Toen ik jullie zag giechelen, voelde ik me slecht. Ik had met jullie te doen. Het was niet het goede moment of de juiste plek. Het kwam niet serieus over.

Leerling 2: Niemand vond het erg.

Leraar: Toch wel.

Leerling 2: Alleen u.

Leraar: Nee, het stoorde me en ik denk dat het de anderen ook stoorde.

Leerling 2: Nee, het stoorde alleen u.

Leraar: Sorry dat ik het zeg, maar door zo te lachen gedroegen jullie je net als twee dellen.

Leerling 1: Wat?!

Leerling 2: Dit is echt niet normaal.

Leerling 3: Zoiets zeg je toch niet.

Leerling 1: U mag ons niet beledigen voor sloeries.

Leraar: Het is 'uitschelden voor'.

Leerling: U bent gek geworden.

Leraar: Het is uitschelden voor of beledigen. Het een of het ander.

Leerling 2: Ja, gaat u maar door.

Leraar: Trouwens ik heb niet gezegd dat jullie sloeries zijn. Ik zei dat jullie je op een bepaald moment gedroegen als dellen. Begrepen?

Leerling 3: Maak ons niets wijs: u zei dellen.

Leraar: Ik leg gewoon het verschil uit.

Leerling 4: Meneer, zo praat je niet tegen meisjes.

Leraar: Moet je horen wie het zegt, jij beledigt iedereen voortdurend.

Leerling 4: Hij wil wraak nemen op de meisjes!

Leraar: Houd op met het spelen van het edele riddertje die de dames te hulp schiet.

Leerling 4: Zoiets kun je niet maken, kerel.

Leraar: Toon wat respect.

Leerling 4: Ik doe wat ik wil.

Leraar: Als je zo doorgaat, zwaait er wat.

Leerling 4: Denk je dat je sterk bent?

Leraar: Het is een kwestie van discipline.

Leerling 4: Ik ram je in elkaar.

Leerling 1: Stop met de clown uit te hangen.

Leerling 3: Kalmeer.

Leerling 4: Hou je erbuiten.

Leerling 3: Stop ermee.

Leerling 4: Raak me niet aan.

Leerling 4 staat boos op en wil het lokaal verlaten.

Leraar: Neenee, waar ga je naartoe?

Leerling 4: Ik smeer 'm!

Leraar: Je kunt niet zomaar uit de les weglopen.

Leerling 4 wil leraar wegduwen om weg te gaan, maar wordt tegengehouden door Leerling 3.

Leraar: Ben je gek geworden?

Leerling 4: Laat me los.

Leerling 4 rukt zichzelf los en slaat daarbij per ongeluk met zijn tas op het hoofd van een andere leerling.

OPMERKINGEN N.A.V. ANALYSE VAN DE SCENE

Aanwijzingen voor leraar

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

-

Aanwijzingen voor leerling 1

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

-

Aanwijzingen voor leerling 2

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

-

Aanwijzingen voor leerling 3

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

-

Aanwijzingen voor leerling 4

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

BIJLAGE #2 HANDLEIDING

Handleiding van

Klas

Maak zelf een handleiding voor een goede leerling-leraar-relatie. Gebruik hierbij de analyse die jullie hebben gemaakt bij de vorige opdrachten. Elementen waar je aan kunt denken zijn lichaam, stem, handeling en taalgebruik. Maak in totaal 5 regels.

#1

Schrijf hier een regel over lichaamsgebruik (lichaamstaal)

#2

Schrijf hier een regel over stemgebruik

#3

Schrijf hier een regel over het handelen

#4

Schrijf hier een regel over taalgebruik

#5

Schrijf hier een regel over een extra punt dat jullie belangrijk vinden

---

BIJLAGE #3

TIPS VOOR DE GESPREKSLEIDER

De startvragen en stellingen die u vindt bij de opdracht zijn zo geconstrueerd dat ze de aanzet geven tot een filosofisch gesprek. Hieronder leest u wat wij met het filosofisch gesprek beogen en tevens een aantal handvatten voor u als gespreksleider.

Filosoferen gaat niet over het leren van een waarheid, maar over het doen van *onderzoek* naar dingen waar we niet direct een (eenduidig) antwoord op weten. Een filosofisch gesprek vraagt diepgang; meningen dienen verder verkend te worden, standpunten worden onderbouwd en argumenten moeten (met voorbeelden) onderzocht, verhelderd en getoetst worden. Filosoferen doe je niet in je eentje, maar in een *groep*. Als docent doet u zelf niet mee aan het gesprek, u hebt een andere essentiële taak, die van *gespreksleider*.

DE REGELS BIJ EEN FILOSOFISCH GESPREK

Natuurlijk gelden ook bij een filosofisch gesprek de gebruikelijke regels van elk ander gesprek, maar daarnaast zijn er een aantal specifieke regels waar u mee werkt:

- Wees nieuwsgierig naar de gedachten van de leerlingen en verwacht dit ook van de leerlingen naar elkaar.
  - Let er op dat filosoferen een groepsproces is, waarbij je samen bouwt aan het onderzoek. Bouwen doe je door bijvoorbeeld te luisteren naar de redenen achter een mening. Wie een mening inbrengt moet bereid zijn uit te leggen waarom hij/zij dat vindt. Elkaar laten uitpraten is vanzelfsprekend. Probeer altijd verder te zoeken dan het eerste antwoord.
  - Om het gesprek helder te houden, is het fijn om geregeld te checken of iedereen het nog kan volgen. Schrijf af en toe een mooie zin of een belangrijk woord op.
  - Tijdens het filosofisch gesprek gebruiken we alleen de ideeën en gedachten van de deelnemers in de groep. Alleen deze personen zijn hier om hun mening uit te leggen.
  - Deelnemers hebben het recht om te zwijgen. Betrokken luisteren is even waardevol.
  - Rond een gesprek altijd af, hoe kort of lang het ook is geweest. Dat kan door samen met de groep de lijn van het gesprek na te lopen. Kijk of er misschien conclusies getrokken kunnen worden. U kunt ook de mooiste uitspraken van het gesprek laten benoemen of vragen of de deelnemers tijdens het gesprek iets hebben gehoord dat ze nog lang zullen onthouden.
  - Als gespreksleider bent u geen deelnemer in het gesprek. Laat u, als docent, aan het einde van een gesprek niet (toch nog) verleiden uw persoonlijke mening over het onderwerp te geven. Laat de leerlingen overtuigd zijn van het belang van hun eigen onderzoek en meningen.
-

BIJLAGE #4

#1 ZWARTE PIET

Persoon A is pro-Piet en persoon B is anti-Piet

Deze mensen kennen elkaar al langer, maar hebben eigenlijk nooit een goed gesprek met elkaar gevoerd. Ze denken allebei van de ander dat hij/zij hetzelfde over de dingen denkt. Ze hebben vandaag weer afgesproken voor het eerst in lange tijd. Het is best gezellig, halverwege de ontmoeting komt het gesprek opeens op de gebeurtenissen rond het blokkeren van de Zwarte Piet demonstratie.

- A Nou wat daar allemaal in Dokkum gebeurde vind ik echt niet kunnen hoor.
- B Nee zeker, wat jij zegt. Dat vind ik ook.
- A Gelukkig zijn wij het eens.
- B Ja precies, ik moet niets hebben van die Piet-haters.
- A Piet-haters?
- B Ja. Wat dacht jij dan?
- A Nou, om het maar voorzichtig te zeggen: Ik vind dat ze van onze tradities af moeten blijven. We bedoelen er niets mee. Het is gewoon een kinderfeest.
- B Dat meen je niet.
- A Ja, dat meen ik toch zeker wel.
- B Jij bent al net zo gek.
- A Het is toch duidelijk. Je kunt het toch zien.
- B Het gaat niet alleen om zien. Ook om voelen. Weet je wel hoelang mensen zich al gediscrimineerd voelen?

A:

B:

A:

A:

Aanwijzingen voor persoon A

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

-

Aanwijzingen voor persoon B

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

BIJLAGE #4

#2 VROUWEN- EMANCIPATIE

Bankdirecteur (B) met een huismoeder (A)

Een rijke man stapt wat onwennig een drukke tram binnen. Zijn auto is bij de garage dus vandaag moet hij met het openbaar vervoer. Hij komt een vrouw tegen met een babywagen. Ze kijkt hem lang aan, dus besluit hij haar gedag te zeggen. Ze praten wat over kleine dingen, en dan opeens doet zij een onthulling.

- A Ik kan geen werk vinden. Zeker niet in combinatie met zorg voor de kinderen.
B Dat vind ik erg vervelend voor u.
A En ook geen oppas, want die zijn te duur.
B Jajaja.
A Regel jij dan eens wat dan. Jij hebt centen! Wie centen heeft, heeft de macht.
B U denkt toch niet dat ik zomaar iets kan regelen.
A Ik weet wel zeker dat jij wat regelen kan. En snel ook.
B Nou, mevrouw. Zo werkt dat niet. Ik zit alleen maar op deze positie omdat ...
A Je een man bent?
B Hard heb gestudeerd en me elke dag kapot werk.
A Dat is toch wel ongeveer hetzelfde, vind je ook niet? Denk je soms dat ik niet hard werk? Zou je een dagje met mij willen ruilen?
B Geen sprake van.
A Jaguar met chauffeur ruilen voor Fiat met drie kids?

A:

B:

A:

B:

A:

Aanwijzingen voor persoon A

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

-

Aanwijzingen voor persoon B

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

BIJLAGE #4

#3 POLITIEKE VOORKEUR

Een broer en een zus zitten aan de keukentafel van hun ouders. Ze zijn allebei al het huis uit, maar zijn vandaag even terug om met het gezin te eten. Het is koud buiten en ze drinken een kop thee. Ze praten uitgebreid met elkaar over hoe het leven gaat: werk, relatie en toekomstplannen. Dan komt het gesprek op de politiek en de situatie in Nederland.

- A Ik heb het dit jaar maar eens gedaan.
- B Wat heb je gedaan?
- A Bij de verkiezingen. Op Wilders gestemd.
- B Wat? Dat meen je toch niet echt hè?!
- A Ja, ik dacht het is nu toch tijd.
- B En heb je dan ook 'minder, minder' lopen roepen meteen?
- A Nee, doe toch niet zo achterlijk.
- B Jij doet zelf achterlijk.
- A Niet iedereen is meteen zo helemaal wat jij denkt.
- B Ik zie je al staan hoor, hahaha.
- A Wat moet jij dan met je 'de wereld is voor iedereen en je moet ook lief zijn voor planten en dieren'?
- B Wat is daar mis mee dan?

A:

B:

A:

B:

A:

Aanwijzingen voor persoon A

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____

-

Aanwijzingen voor persoon B

Stem _____

Lichaam _____

Handeling _____

Taalgebruik _____